
MONS KALLENTOFT

VĚTRNÉ DUŠE

DETEKTIVNÍ ROMÁN HOST

BRNO 2016

MONS KALLENTOFT VĚTRNÉ DUŠE

MONS KALLENTOFT

VĚTRNÉ DUŠE

DETEKTIVNÍ ROMÁN HOST

ISBN 978-80-7491-732-5 (FORMÁT PDF)
ISBN 978-80-7491-733-2 (FORMÁT EPUB)
ISBN 978-80-7491-734-9 (FORMÁT MOBIPOCKET)

Vindsjälär

Copyright © Mons Kallentoft, 2013

First published by Forum, Sweden

Published by arrangement with Nordin Agency AB, Sweden

Translation © Marie Voslářová, 2016

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2016

(elektronické vydání)

PROLOG

[VÍTR]

Prsty kolem krku. Ruce.

Tisknou.

Silně, silněji, nejsilněji.

Pod nebeskou klenbou plynou vzdušné proudy a setkávají se mezi hvězdami, rodí se z nich chladný, ostrý vítr, který se blíží k zemi a všechno živé, co dlí v hustých lesích, zahání do úkrytů. Prodírá se mezi smrky a borovicemi, mezi černobílými břízami. Rve mech, odírá kůru z kmenů a stromy se diví: Tohle že je léto?

Vítr klesne k zemi.

Zčeří hladinu jezera Roxen, prožene se po polích a pláních, zamíří kolem zářících dálničních lamp, zchátralých obchodních domů a řady paneláků z konce šedesátých let, kolem tratě a činžovních domů až ke světlům v centru města a dlážděným ulicím, po nichž se teplou nocí ubírá jen pár nočních chodců.

Je tu park a dům s červenou cihlovou fasádou. A právě tady se chladný vítr protáhne dovnitř, zmenší se a proklouzne škvírou v okně. Chvíli se zdrží. V místnosti je cítit pach smrti, pach odžitého života, který se chýlí ke konci.

Ústa lapají po dechu i navzdory únavě, navzdory prstům, které čím dál pevněji svírají krk.

A vítr, který se před chvílí zrodil pod hvězdnou nebeskou klenbou, se skrčí. Nechá se nasát do plic, do neznámého těla, stane se posledním nádechem, který je naplní, změní se ve vzpomínky, v násilí i laskání, a srdce přestává tlouct a vědomí vyklouzne ven, do černě, která se stane jasnou zářivou bělí.

Prsty svírající krk zbělaly.

Ale teď se uvolňují.

Už dýchá jenom smrt.

Strach přestal existovat. Stejně jako náhoda.

Vítr naslouchá hlasu, který může slyšet jen on:

To já tam ležím.

Je konec?

Bylo tam tolik slov. Unavovala mě. A přesto bych je chtěl zpátky.

Slunce se zvolna sune nad horizont, probouzí město, oživuje pachy odumírajícího léta. Smradlavé zbytky v popelnících, chlor v bazénech, tisíce kvetoucích rostlin.

Blížící se bouře. Prsty, které se sevřely kolem krku.

Čí prsty? Kolem jakého krku?

Ostrý vítr se stahuje do ústraní a ráno se rozhostí klid. K domu u parku se blíží mladá žena, pomalu kráčí šerem počínajícího dne.

ČÁST 1.

LÁSKA NA
PŘÍDĚL

1.

ÚTERÝ 10. SRPNA

Tove dýchá. Prochází ulicí Drottninggatan. Užívá si, jak jí plíce plní teplý letní vzduch.

Průčelí domů z přelomu století se v probuzených slunečních paprscích podobají kulisám z písku.

Je teprve čtvrt na sedm.

Měla by být unavená, ale není.

Tělo je vzhůru, hlava taky a Tove cítí svěžest, jako by ji skrz-naskrz naplňovala chuť do nového dne, hlad, jaký člověk cítí, jen když ví, že bude dělat něco smysluplného pro ostatní.

Ve vzduchu není ani stopa po chladu, necítí ho ani v tenkých letních šatech. Tohle léto je teplé. A slunečné. I když nepanují tak šílená vedra jako před pár lety. Nemá sílu myslet na to, co se tehdy stalo. Nechala to za sebou.

Máma ještě spala, když Tove odcházela z domu. Má namířeno na brigádu do domova důchodců Cherub. Nejdřív tuhle práci nechtěla vzít, radši by obsluhovala v nějakém butiku nebo v knihkupectví. Ale nakonec už jiná možnost nezbyvala.

A hned první den Tove zjistila, že se ocitla na tom správném místě, že je jí s dědečky a babičkami dobře, i když občas dokážou být zlomyslní a dost nároční. Některé procedury jí ze začátku připadaly nechutné, ale rychle si zvykla. Naučila se vytěsnit pocity hnusu a prostě zadek utřít, a když výkaly příliš páchnou, zadržet dech nebo dýchat ústy.

Všichni obyvatelé Cherubu mají nějaké tělesné potíže, ale myslí jim to víceméně jasně. V jejich pohledech se odráží stud za vlastní bezmoc. Je to pro ně mnohem horší než pro mě, myslí si Tove.

Tihle staří lidé potřebují pomoc, zasluhují si ji a já jim chci co nejvíc usnadnit, aby ji mohli přijímat a žít.

Nic složitějšího v tom vlastně není.

Uvědomuje si, že jestli se jí dostane dlouhého života, sama se jednoho dne ocitne na jejich místě, v podobné posteli a stejně odkázaná na cizí pomoc. A v téže situaci je i její strýc Stefan, v ústavu v Hälsinglandu. Včera večer se znovu ptala mámy, kdy ho zajedou navštívit, ale máma nechtěla nic slíbit. Jako obvykle.

Tove se drží poblíž průčelí domů na Drottninggatan, co nejdál od silnice, po které rachotí ranní autobus k Univerzitní nemocnici.

Slunce ji pálí do holých nohou a ona si vybaví vzpomínku z doby, kdy byla malá. Nějaké koupaliště. Křik a povyk a tělo, které po pobytu v chladné vodě žíznilo po hřejivých paprscích.

Zamyslí se nad obyvateli domova.

Tyra Torstenssonová.

Devětaosmdesát let. Ztřeštěná, ale okouzlující, napůl slepá a téměř hluchá. Nejistá při chůzi, milá a vděčná, snad až moc pokorná. Dříve dělala sekretářku jakémusi právníkovi. Prožila si trápení jako málokdo, ale pokaždé se zase zvedla na nohy.

„Tyro, spíte ještě?“ musí Tove zakřičet pokaždé, když starou dámu budí z jejího odpoledního spánku.

Weine Andersson.

Sedlák. Starý a unavený, každý kloub v těle poznamenaný těžkou dřinou. Přesto si nikdy nestěžuje. Dokonce ani na jídlo. Když ho přijdou navštívit děti — což se děje často —, jednají s ním s respektem.

Viveka Dahlgrenová.

V pokoji má nádherné obrazy od Johana Krouthéna a v nočním stolku láhev portského. Je vdovou po biskupovi, zůstala sama, jejich tři děti se odstěhovaly daleko od Linköpingu. Do chvíle, než její tělo řeklo dost, pracovala jako dobrovolnice místní charity. Pak ale začala mít potíže s rovnováhou.

Paní Dahlgrenová se občas chová dost podivně, přemýšlí Tove. Dívá se na mě i na ostatní svrchu, na všechno nadává a vyžaduje servis, na který není čas, ale myslím, že se prostě cítí osamělá.

Jak může člověk zůstat takhle sám, i když má potomky? Co vede děti k tomu, že ho opustí? Že zmizí.

Vivece je teď devadesát dva let. Velká většina jejích přátel je po smrti. Není, kdo by ji podržel za ruku, ruku s tak tenkou kůží. My zaměstnanci na to nemáme čas.

Dokázala bych opustit mámu? napadne Tove, když přechází ulici.

Možná že jsem to udělala, když jsem odešla na školu do Lundsbergu.

Když je Tove v létě doma, raději bydlí u mámy. S tátovou mladou přítelkyní si moc nerozumí. A tátův dům je navíc daleko od města.

Z obyvatel Cherubu má nejraději Konrada Karlssona.

Je to bojovník. Hodně sečtělý. Dělník, který se sám vypracoval. Když si měl začít užívat důchodu, postihla ho těžká mrtvice a ochrnul na polovinu těla.

Ale ne duše.

Vidí před sebou jeho vrásčité obličej. Chtěla by u něj posedět, ale čas na to má jen málokdy. Chtěla by si s ním povídat, sledovat, jak poslouchá, co má Tove na srdci, jak působí, že má všechn čas na světě jen pro ni. Chtěla by ho vidět přikyvovat, zamýšlet se a potom by si vyslechla jeho dobré rady ohledně toho, co ji právě trápí.

Konrad na rozdíl od mámy poslouchá doopravdy. Je hezké moct se svěřit starému člověku, pomyslí si Tove.

Konrad Karlsson.

Tělo má zesláblé, ale jeho mysl dokáže tnout do živého. To on napsal ten dopis do *Correnu*, kolem kterého se strhl takový poprask. V deseti bodech poukázal na problematické poměry, jaké v Cherubu panují, na to, že je kvůli úsporným opatřením péče nedostatečná, a to jen proto, aby si provozovatel zařízení — firma Merapi — přišel na větší zisky.

Poslední týden působí Konrad unaveně, jako by mu vedra dávala opravdu zabrat.

Hlavně ať ho neudolají.

I Stefanův ústav teď vlastní Merapi. A péče se tam zhoršila. Dobří ošetřovatelé dali výpověď. Tove na to nechce myslet. Sama teď pro Merapi pracuje. Ale vlastně to cítí jinak: pracuje sama pro sebe. Jenže je součástí problematické firmy, ať chce, nebo ne.

Tove se blíží k parku, rozeznává koruny bříz a cítí vůni letního Linköpingu.

Bujícího, plného života.

Jako by si všechno živé užívalo tepla a slunce. Ale tu a tam Tove vdychne pach rozkladu, důkaz, že se ho město nedokáže tak docela zbavit, že život a smrt jdou vždycky ruku v ruce.

Doma v mámině bytě taky něco páchne.

Nejdřív to cítily jen občas, ale teď se jim to připomíná neustále. Zápach něčeho odumřelého. Nasládlý, dusivý odér. Snažily se zjistit, odkud vychází, ale nepodařilo se jim to. Napadlo je, jestli něco nehnije v odpadu dřezu, ale pak k němu přičichly a nic necítily. Totéž se opakovalo se sprchou. Zkoušely nechat všechna okna zavřená pro případ, že by pach přicházel zvenku.

Někdy je silnější, jindy slabší, ale nikdy nemizí úplně.

Mozek si na něj vždycky po chvíli zvykne, ale člověk o něm stejně pořád ví a nenechává ho to v klidu.

Jak je asi cítit džungle?

Tove plánuje po prázdninách pracovat jako dobrovolnice. Ve Rwandě. Hlásí se i na různé vysoké školy, ale doufá, že vyjde Rwanda. Mámě o svých plánech neřekla, ačkoliv ví, že by ji to zajímalo. Ale určitě bude šílet, až to zjistí.

Máma. Jestlipak už je vzhůru?

Už skoro rok se nedotkla pití. Od té doby, co se rozešla s Peterem. Je teď sama a působí klidně. Jako by se s ní něco stalo, když tehdy ve Vietnamu řešila případ zmizelé holčičky. Zdá se, že je téměř utlumená.

Cvičí a pracuje a nevypadá ani frustrovaně, ani spokojeně.

Prostě je, což se jí moc nepodobá.

Mami, děsí mě, že to působí, jako by ses rozhodla spokojit s přežíváním.

2.

Malin Forsová se v posteli protahuje. Rukama se dotkne zdi, propne špičky, jako by měla kolem zápěstí a kotníků řetězy, za které táhnou koně.

Ale nic se nestane. Tělo zůstává ztuhlé.

Slyšela Tove odcházet, ale předstírala, že spí, nedokázala s ní tak brzy ráno mluvit.

Je příjemné mít ji doma, aspoň na léto. Tove dostala od Toma kopačky. Zřejmě nakonec pochopil, že se nehodí, aby bohatý synek z Östermalmu chodil se studentkou, která jako jediná na internátu pobírá stipendium. A co by si s ní počal teď, když dostudovali a už nezůstávají celé týdny zavření uprostřed lesů?

Zdá se, že Tove to nese dobře, i když o tom nechce mluvit. Možná se využívali navzájem, navzájem si pomáhali, aby pro ně byl život na internátu snesitelnější. Tove už nic nevykládá o značkových botičkách ani o kabelkách a šatech. Jako by znovu našla své dřívější já, stala se zase tou chytrou, empatickou holčkou, kterou vždycky byla navzdory chaosu, v němž po velkou část svého dětství a dospívání žila.

Jsem pyšná na to, co teď dělá.

Pečuje o staré lidi. Bez reptání, skoro s radostí. Pro většinu mladých lidí je to práce na houby, ale pro Tove ne.

Malin si přetáhne příkrývku přes hlavu.

Schovává se před světlem, které dovnitř proniká mezi žaluziemi.

Ale tenká příkrývka světlo nezastaví, nedopřeje Malin temnotu, spíše se zpod ní zdá všechno ploché a beztvaré, jako by se ocitla

ve svém malém světě, jehož nebe tvoří bavlněná látka, co potřebuje vyprat.

Tove.

Její pohledy u snídaně. Nebo večer na pohovce.

Pohrdáš mnou, pomyslí si Malin. A já tě chápu.

Nadechne se dusného vzduchu pod dekou, cítí ten zápach v bytě, ale slabě, jako by ho jen tušila, jako by byl někde na hranici jejího vnímání. Nemá sílu myslet na Tovino chaotické dětství, nemá sílu zneklidňovat se tím, že Tove obětovala. Stejně už je pozdě. Malin se snaží zůstat v jakési poloze nula, ve stavu, kdy může rozhodovat o svých pocitech, místo aby tomu bylo naopak. Chce zůstat na místě, kde plíce plní vzduch, aniž by ona sama musela dýchat. V tomhle rozpoložení se nachází od návratu z Vietnamu.

Ale nemůžu tu takhle dál ležet.

Ve své jeskyni.

Pod plátěnou nebeskou klenbou.

Musím vstát.

Vyrazit na stanici.

Možná si ještě nejdřív zaběhat.

Utéct nočním můram. Probrat tělo, proběhat se k životu.

Tove otevře branku do parku. Vejde a znovu se pozastaví nad tím, jak jsou tu krásně udržované záhony, jak se tu daří bujné trávě.

Skrz stromy a keře pohlédne nahoru na velký trávník před letním pódium. Ví, že její kamarádi, kteří chodili na gymnázium tady ve městě, tu měli závěrečnou oslavu, že tu určitě kouřili trávu a souložili mezi stromy na návrší. Popíjeli zteplalé pivo. V jejich vzpomínkách je však studené a dobré.

Na rozcestí odbočí, pod nohama jí křupe šterk. Na hřišti ještě nejsou žádné děti, ale jistě se brzy ukáží. I horní hřiště na plážový volejbal dosud zůstávají pustá. Dědečkové a babičky z Cherubu rádi sedávají na velkém balkonu a dívají se na hrající si děti. Poslouchají pokřikování volejbalistů. Když jim to počasí dovolí, vydrží tu celé hodiny a pozorují okolní ruch, vychutnávají si halas a veselý výskot.

Cherub postavili v osmdesátých letech.

Tři poschodí těžkých červených cihel a jasně červené, modré a žluté okenní a dveřní rámy z hliníku. Tove už budovu vidí skrze koruny bříz a vysoký živý plot, který lemuje štěrkový chodník a vede až ke skleněnému přístřešku u vchodu.

Pracovat tu na plný úvazek musí být šilný záběr, pomyslí si. Potřebovali by tu dvakrát tolik personálu. Alespoň když je největší nápor, což je skoro pořád.

Ředitel a zakladatel pečovatelské firmy bydlí tady ve městě a společnost tu má i své sídlo. Tove ví, že neskutečně vydělává. Když se pečovatelské a zdravotnické služby začaly privatizovat, odkoupila firma od kraje spoustu zařízení. Získala je lacino. Podle mámy až moc lacino. „Zatracení zloději,“ rozčilila se jednou, když si přečetla článek o zdravotním středisku Berga, které Merapi rychle přeprodala dál za dvacetinásobek původní ceny. Že článek napsal její bývalý, Daniel Högfeltdt, celou věc nijak nezlepšovalo.

Kolik tomu řediteli může být? Pětačtyřicet. Ale vypadá na padesát. Přinejmenším. Potkala jsem ho v Cherubu, když jsem tam začínala. Jak že se jmenuje?

Nevzpomíná si. Ale procházel se tam v lesklém šedém obleku a tvářil se, že kontroluje provoz. Souviselo to s jedním z Konradových dopisů. Ředitel s sebou měl elegantní manažerku pro vnější vztahy, která ho fotila na iPhone. Bylo zjevné, že o tom, jak funguje pečovatelský dům, nemá ani ponětí. Na chodbě ve druhém patře objal Tove kolem ramen a řekl: „Vy přece našim seniorům vycházíte maximálně vstříc, ne?“ A Tove si uvědomila, že mohl stejně dobře říct „zákazníkům“.

Manažerka si je vyfotila a Tove potom našla snímek na stránkách firmy.

Hans Morelia.

Tak se jmenuje.

Kašli na něj.

Tove stiskne studenou kliku. Vnímá, jak vůni letního rána a rosy usychající v trávě střídá vůně úklidových prostředků a žívota, který pomalu a zároveň rychle vyhasíná.

Tyře i Vivece, Konradovi i Weinemu.

Jestli jim dokáže trochu zpříjemnit dny, může léto považovat za dobře strávené.

3.

Brzy ráno je na střelnici vždycky klid.

Z krematoria u Lilla Aska o několik kilometrů dál zatím nestoupá žádný kouř. Ještě se tu nespalují těla, mysl neznepokojuje slabý pach zuhelnatělého lidského masa.

Slyšet není nic než ptačí cvrlikání a tlumený hukot ranního provozu kdesi za polem a hustými březovými hájky.

Je příjemné být tu brzy ráno.

Vplížit se sem, ačkoliv nejsem členem. Vystřílet do pevných terčů několik zásobníků.

Kdo si členství může dovolit?

Někdy střílím na ptáky, na veverky, ale nikdy se netrefím.

Nechci je zasáhnout.

Možná jen trochu zranit, vyděsit je, stejně jako chci vyděsit tu svini.

Uvnitř mě spaluje horečka, musím ji ze sebe vystřílet, za osamělých rán, jako je tohle.

Stisknu spoušť. Představuju si, že tam u valu vidím zkrvavený obličej.

Nikdy mě tu nikdo nenašel.

Střílím.

Sleduju vyděšené ptáky, jak ulétají k modrému nebi.

4.

Jak moc může člověk milovat druhého?

Tak moc, jako já miluju Lovu, pomyslí si Hans Morelia a zavře oči, vnímá prchavou vůni své devítileté dcerky, která mu připadá jako lepší a živější verze jeho samého. Jako by v jejím těle byl jen a jen život, jako by smrt zůstávala něčím na hony vzdáleným.

Lova je čirá láska.

Hans Morelia stojí na terase své vily v Ramshällu. Budova byla postavena v sedmdesátých letech v modernistickém stylu inspirovaném architekturou Palm Springs a uvnitř visí na bílých zdech umělecká díla vybraná Moreliovým poradcem ze Stockholmu. Černobílé obrazy a fotorealistické malby zachycující newyorskou scenerii. Hans Morelia je toho rána unavený a nedokáže si vybavit autory děl, jména nejsou jeho silná stránka, ale obrazy jsou pěkné a na návštěvy dělají dojem.

Opře se o ocelové zábradlí, které lemuje terasu, a zadívá se na Linköping.

Má odtud výhled na celé město. Trávník na stadionu Folkungavallen získává v sluneční záři modrý odstín. Velké koupaliště Tinnerbäcksbadet se bíle třpytí, ale přilehlé umělé jezero s asfaltovým dnem je temné jako propast, jako by se ve vodě mohlo skrývat cokoliv. Morelia rozeznává světlou fasádu hotelu Ekoxen, černé auto na ulici a zeleň parku Trädgårdsföreningen za hotelem. Koruny stromů tvoří chlorofylový příkrov a mezi listovím vidí Hans Morelia Cherub. Spíše jen tuší jeho barevné okenní rámy.

Problém.

Ten dědek, co psal ty nesmysly do *Correnu*.

Mohlo z toho být něco většího, ale podařilo se jim škody minimalizovat a včas přiklopit pokličku. Zdálo se, že novináři se v tom nemíní dál rýpat, snad si to s ním přece jenom nechtějí rozházet, tak jako s ostatními důležitými lidmi ve městě. Ani na celostátní úrovni se nic většího nerozjelo, i když jakýsi levičák napsal rozčilený článek do názorové rubriky deníku *Aftonbladet* a televize o tom chlapovi natočila reportáž.

Ale nic dalšího ten stařík nenapáchá. Teď už ne.

Ulice svatého Larse, cyklisté a auta.

Chodci podobní mravencům.

Už dlouho se chce z Linköpingu přestěhovat do Stockholmu, přesunout tam celou kancelář. Ale zatím se to nedaří. Čas běží tak rychle a on má hlavu plnou jiných problémů a plánů. Navíc Lova se stěhovat rozhodně nechce, líbí se jí na Ånestadské škole, má ve třídě kamarády. A pro ni by udělal cokoliv, takže zůstávají tady, v téhle divné nanicovaté díře, kde se lidé navlékají do obleků a svátečních šatů, když jdou v sobotu na pár skleniček do centra.

Madelene je spokojená, že patří mezi těch nemnoho šťastlivců, kteří se mohou počítat k místní smetánce.

Víc než spokojená.

Jeho manželka chce být královnou Linköpingu. A taky jí bude, jen co proběhne ten obchod. Byla by schopná jít přes mrtvolu, zavtipkuje v duchu Hans Morelia.

Jak jsem se ocitl právě tady? pomyslí si a zadívá se ke „Špejli“, vysoké kancelářské budově v průmyslové zóně Tornby, kde sídlí kancelář Merapi. Pracuje tam padesát zaměstnanců, kteří mají na starosti administrativu, účetnictví a koordinaci jednotlivých oddělení společnosti.

Opřel jsem se do toho, pomyslí si. Měl jsem dostatek kontaktů na to, abych rychle dokázal založit firmu a nakoupit hrubě podceněná zařízení.

Když potom rozprodávání skončilo a on už vlastnil sedmdesát pečovatelských ústavů, domovy pro seniory, radiodiagnostická pracoviště, ortopedické kliniky, zdravotnická střediska, zařízení poskytující chráněné bydlení a spousty dalších institucí

po celé zemi, nechal firmu ocenit. Měl jmění v hodnotě dvou miliard, značné příjmy, ale jeho závazky činily pouze jednu miliardu. Zkrátka byl daleko bohatší, než si kdy dokázal představit.

Ocitl se ve správný čas na správném místě.

V následujících letech provedl řadu náročných a velkých obchodů. Jistou dobu vlastnil téměř polovinu obří nemocnice Sahlgrenska. A teď, když nastal čas prodávat, může si vydělat ještě miliardu a půl, tedy pokud obchod s Američany proběhne bez komplikací.

„Tati.“

Z obývacího pokoje ho volá Lova.

„Tati, neviděl jsi můj iPhone?“

Hans Morelia se otočí.

Ve dveřích na terasu stojí jeho dcera a usmívá se na něj. Řídké světlé vlasy rámuje obličejík s měkce zaoblenými lícními kostmi. Namalovala si řasy, ačkoliv to má zakázané.

Existuje snad roztomilejší nebo hezčí dítě než ona?

Vyloučeno.

Může se tak krásné holčičce stát něco zlého?

Vyloučeno.

Stojí nad vši odporností tohoto světa.

Snažili se s Madelene o další dítě, ale nedařilo se jim a láska, kterou kolem sebe šíří Lova, vlastně stačí. Někde uvnitř už ani další dítě nechce. Nedokázal by pojmout víc lásky, než kolik cítí k Lově.

„Podívej se na stůl v kuchyni, zlato.“

„Dobře. Mohli bychom dneska jet koupit ty jezdecké holinky?“

„Víš, že musím pracovat. Budeme to muset nechat na příští týden.“

Holčička nasadí nespokojený výraz, pak se usměje, uhladí si džíny a zajde do pokoje.

Morelia se znovu otočí k městu, pohlédne k nemocnici. Merapi tam provozuje urologii a infekční oddělení.

Firma vydělává. Víc než kdy předtím.

A to díky zavedení principu *kaizen*, což je japonský výraz, který si Hans osvojil a který vyjadřuje neustálé postupné zlepšování a zefektivňování každého detailu — například tím, že se na lehátko nenatáhne nový papír, pokud ten původní není po předchozím pacientovi špinavý nebo pomačkaný.

Snaží se vnímat pacienty jako zákazníky, kteří se mají cítit spokojeni a v bezpečí. Má se jim dostat servisu, jaký očekávají, ničeho víc a ničeho méně. Servisu, na jaký je dost peněz v tomhle systému, kde téměř nikdo nemá soukromé pojištění. Servisu, při kterém se počítá s tím, že i poskytovatel péče musí mít přiměřený zisk. Když je třeba utišit každou bolest, něco to stojí.

Poslední dobou ho občas přepadá pocit, že ho někdo sleduje. Jednou večer se mu zdálo, že vidí někoho stát ve ztemnělé zahradě. Ale ví, že si to jen namlouval. Vyšel ven a nikdo tam nebyl. Řekl si, že je určitě jenom paranoidní kvůli tomu novému obchodu. Když byl mediální tlak největší, bezpečnostní agentura mu doporučovala osobní ochranku. Ale jemu to připadalo směšné. V jeho malém Linköpingu. Potom se ve schránce objevila ta obálka s výkaly. Naštěstí ji našel sám, Madelene ani Lově nic neřekl.

Nejdřív to chtěl nahlásit na policii. Potom nad tím mávl rukou. Je to cena, kterou člověk musí zaplatit, když vydělává tolik jako on. I když ho vyděsilo, že někoho napadne něco tak vyšitnutého.

Lova je tu v bezpečí a je důležité nepoddávat se strachu.

Nejsem nelidský, pomyslí si, ačkoliv mi to někteří bloggeři a levicovní novináři podsouvají. Ale i když člověk podniká v téhle branži, musí občas uvažovat pragmaticky a brát ohled na čísla.

Co si ostatní vlastně myslí? Že je zdravotní péče zadarmo?

Měli by se podívat na Španělsko nebo na Řecko. Tam se teď lidi učí, co věci ve skutečnosti stojí, tou tvrdší cestou.

Tohle si ale může jen myslet, nahlas to nikdy říkat nesmí.

Což dobře ví.

Stejně jako ví, že se nemůže Linköpingem den co den prohánět ve sportáku. Maserati, které má v garáži, provětrává jen občas. Jeho moc je pro počestné občany něco jako sůl v očích.

Potom Hans Morelia pohlédne na své nablýskané hnědé kožené boty značky John Lobb a zastydí se. Ví, že tohle si nesmí ani myslet. Ví, že mezi firmami přece jen je rozdíl — jeho obor je výlučný tím, že zákazníci jsou lidé ve svízelné situaci. Jsou součástí obchodního modelu, to ano, ale v základu tohoto byznysu je lidskost a soucit.

Linköping je toho rána krásný. Strakaté střechy a okolní pole, vodu i lesy v dálce na horizontu zalévá slunce.

Co je pod střechami?

Rozhodně tu někde jsou Američani.

Z koncernu Nexxon.

Pro ně miliarda nebo dvě nic neznamenají. Mají jich stovky a švédské zdravotnictví je jeden ze sektorů, ve kterém jejich analytici vidí zlatý důl.

Hans Morelia chce své investice prodat, je mu teprve pětáctýřicet, ale posledních deset let bylo pekelných a on teď má neskuutečně vysoký krevní tlak, který navzdory lékům odmítá klesnout. Je vysoký a štíhlý, ale je z formy a i na jeho hubeném obličejí se ty roky podepsaly.

Raději všechno prodat.

Dát si na pár let pauzu.

Snažit se věnovat Madelene a především Lově. Sehnat nějakého soukromého učitele a pár let cestovat kolem světa. Madelene by si užívala luxusní hotely. Lově by se moc líbilo poznávat svět. Hans to ví. Bez své školy by se obešla. Už není tak malá, za pár let bude v pubertě a to ji nebudu ani za mák zajímat, pokud zrovna nebude potřebovat peníze.

Nedělám si iluze, pomyslí si Hans, zavře oči a nechá Linköping zmizet.

Udivuje ho jedna věc.

Když zavře oči, vidí úplnou tmou, přestože je jasné ráno a za víčky by vlastně mělo být skoro bílo.

Místo toho je ale všechno děsivě černé.

Ale není proč si dělat starosti.

Co se může stát?

Kaizen i v tom nejmenším detailu.

Otevře oči a otočí se, zkontroluje, co dělá Lova, a potom nasedne do auta a vyrazí do kanceláře, za novými výzvami.

5.

Vzduch z fénu ji hřeje na krku, je to jako teplé, lehounké pohlazení. Malin cítí poletující schnoucí vlasy a představuje si, jak její blondaté vířící prameny, kterým začíná hrozit spálení, vypadají v zrcadle.

Oči nechává zavřené.

Nechce vidět svůj obličej, po ránu tak unavený, nechce vidět čím dál hlubší rýhy v kůži, čáry na čele, které se brzy, každým okamžikem, mohou proměnit ve vrásky.

Skoro čtyřicet let.

Ale je v lepší formě než kdy předtím, bez problému by uběhla maraton. Pohled na své nahé tělo by snesla, nemá však v bytě velké zrcadlo.

Hřívu teď nechává růst, takže původní mikádo nahradily rovně zastřižené vlasy na ramena. Ofinu si někdy připíná sponkou, ale většinou je jí příjemné odhrnovat si ji z čela. Ten pohyb je uklidňující, jako asi musí být posouvání korálků růžence.

Má za sebou rok lhostejnosti.

Rok kontroly.

Potlačování potřeb, sebeovládání.

Přehlížení touhy po teplém měkkém těle, po ústech, jež do ucha šeptají teplá měkká slova.

Peter.

Ta svině.

Nepromluvila s ním od té doby, co ho vyrazila z bytu, protože ho přistihla s americkou stážistkou v jeho nemocničním pokojíku.

Občas je zdálky zahlédne někde na linköpínských ulicích u výloh obchodů. V takových případech se otočí na podpatku, vyrazí opačným směrem a cítí se jako rukojmí svého vlastního života. A co dělá pak?

Když nemůže pít.

Když se nemůže usadit k baru U Hamleta a lít do sebe pivo nebo hřejivou tequilu.

Vytěšňuju to. Myslím na jiné věci, nemyslím na nic a taky plavu a zvedám činky a běhám, běhám, jak jen můžu, tak daleko do nikam, jak to jen jde.

A teď ten teplý vzduch na hlavě, tenhle rok jí občas připadalo, že jí snad shoří mozek. Ale nestalo se to. Mozek přivyká, stejně jako její duše, emocionálnímu bodu nula, kde na ničem nezáleží.

Samozřejmě že má chuť na alkohol, ale dokáže ji ovládnout. Žízeň ji nesžírá tolik jako dřív.

A taky pracuje. Pracuje a pracuje. Když někdy zůstala na stanici pozdě večer, pokoušela se přivést samu sebe k životu, chtěla znovu objevit své neovladatelné já, v němž se všechno odehrávalo zároveň a dobro a zlo, láska i smrt spolu splývaly a tvořily nebezpečný, ale lákavý celek.

Ale takhle je to jistější, pomyslí si. Bezpečnější. Pro mě.

Vypne fén. Je příjemné utišíť mechanické hučení, otevřít oči a spatřit v zrcadle svou tvář.

Vrásečky okolo očí.

Já.

Malin Forsová.

Jsem starší, zkušenější.

Tak proč vím o tom, kým jsem a kým chci být, méně než kdykoliv dřív?

Malin otevře okno v obývacím pokoji.

Není sem odnikud vidět, takže si nedělá starosti s tím, že je nahá.

Pustí dovnitř právě probuzený vzduch letního rána a z parku u kostela svatého Larse k ní dolehne cvrlikání ptáků. Opravený

kostel září ve slunci a bílá omítka jako by měla splynout s nebem v pozadí.

Malin dýchá.

Vzpomene si, jak kdysi Tove jako malá spala ve své posteli. Jak se jí hrudníček zvedal a klesal, zvedal a klesal.

Jak sama sebe plnila životem.

Když se záchranáři dostanou k vážně zraněnému pacientovi, vždycky nejprve zajistí dýchání. To je ze všeho nejdůležitější.

Tove je už teď určitě v práci, natáhla na sebe fialový bavlněný plášť a chystá se vyrazit k některému z těch dědečků a babiček, možná ke Konradovi, o kterém tak často mluví. Prý s ním debatovala o proletářské literatuře.

Obchodní akademie.

O té už nemluví.

Malin si v kuchyni udělá kávu v novém kávovaru. Z černé kapsle.

Silnou a horkou.

Hořkou.

Co si mám obléknout?

Vůbec nic?

Své tělo vnímá neutrálně jako něco, co zkrátka je — funkční stroj, který jen občas zareaguje nekontrolovaným záškubem v podbřišku nebo v srdci.

Kousne se do tváří, upije kávy, potom ještě jednou a šálek je prázdný.

Nástěnné hodiny z Ikey konečně vyměnila za stříbřitou digitální obludu. Už žádné nesmyslné tikání rozbité vteřinové ručičky, jenom vzteklé červené světýlko.

Je čas vyrazit na stanici.

Ještě nespíchá, ale za chvíli už by musela. Malin doufá, že se po několika týdnech letního klidu něco stane.

Přemýšlí, co asi dělá Tove v Cherubu, co se tam, v čekárně boží, odehrává.

6.

Tove na sebe v suterénní šatně natáhne fialový plášť. Sahá jí po kolena a pod ním má seprané tričko, které tu zřejmě zůstalo ještě z dob, kdy byl Cherub pod správou kraje.

Obuje si bílé sandály značky Birkenstock.

Koupila jí je máma.

Tove je v úzké vyhřáté místnosti sama. Slyší ve stropě hučet klimatizaci. Dívá se na modrá plechová dvířka podél zdi. Někteří z jejích kolegů používají tytéž otlučené skříňky už dvacet let — ti na nich mají fotografie dětí, vnoučat a chat a taky pláží, možná tenerifských.

Určitě jdu poslední, pomyslí si Tove.

Podívá se na hodinky.

K čertu.

Schůzka s personálem z noční směny začala před minutou, snad na mě nečekají. Lidé z noční bývají opravdu rozzlobení, když je tu něco zdrží, zvláště když je důvodem něčí pozdní příchod nebo jiná nedbalost.

Tove vyjde z šatny a za okamžik vstoupí do kuchyňky, kde se scházejí. Textilní tapety vypadají v ostrém světle otrhaně a ve vzduchu víří prach. Všichni sedí okolo nízkého bílého konferenčního stolku. Noční směna, tři ženy, všechny unavené a s kruhy pod očima. A ještě jeden muž a dvě další ženy — denní směna, její nejbližší kolegové.

Zády k oknům vedoucím na ulici Djurgårdsgatan sedí na dřevěné židli Hilda Janssonová, představená Cherubu. Protáhne štíhlé tělo a upře tmavohnědé oči do Tovinych modrých.

„Tak ses uráčila přijít, Tove?“

Nikdo další už nic neřekne. Místo toho upíjejí kávu a zívají. Tove se omluví, sedne si na židli a čeká, až bude Hilda pokračovat. Dalších výtek se neobává, ví, že ji stařečkové mají rádi. A to pak člověku ledacos projde. Navíc se zdá, že Hildě imponuje Tovina máma, tím, co o ní četla v novinách. Když se dozvěděla, čím dcerou Tove je, začala se chovat trochu laskavěji.

A ti ostatní u stolu?

Muž okolo čtyřicítky.

Kent. Ošetřovatel. Otec od rodiny.

Ženské z denní směny se jmenují Stina a Lisbeth. Oběma je asi šedesát a jsou to věrné služebnice, kulaťoučké a vrásčité. Tove často napadá, že i z nich samých se možná brzy stanou „klientky“.

Pracovnice z noční směny jsou také místní veteránky. Dělat noční se považuje za lepší — plný úvazek obnáší jen pětatřicet hodin týdně a člověk má několik dní za sebou volno.

Ale práce v noci způsobuje, že ženy připomínají spíše demony než lidi. Každopádně to platí pro Siv. Sedí u okna a její obličej skoro splývá s šedou fasádou protějšího činžovního domu.

Berit vypadá, jako by ji do pohovky zatlačila nějaká obří pěst, která drží její malé tlusté tělo na místě. Její pohled prozrazuje, že už si o sobě ani o svých vyhlídkách dávno nemyslí nic dobrého. Občas si stěžuje na bolavá záda.

Vedle Berit sedí Maj. Krátké vlasy má obarvené na zrzavo, oči alkoholicky matné, úplně jako kdysi máma, a její hubený, téměř vyzáblý obličej nese stopy častého kouření.

Takhle vypadá, pomyslí si Tove.

Páteř švédského pečovatelsví.

Udřenost, bolest a únava. Výdrž a laskavost.

Jak člověk může něco takového zvládat dvacet let? Třicet? Jedno léto je v pohodě, Tove práce baví. Ale déle? S takovými pracovními podmínkami, s mizernými platy.

Jak to ti lidi zvládají?

Tím, že se odmítají účastnit idiotské soutěže mezi odděleními, kterou pořádá Merapi? Soutěží se o to, kdo dokáže procentuálně

nejvíc ušetřit na spotřebovaném materiálu. Jako se jinde soupeří v množství prodaného zboží.

Samozřejmě nadávají. Ale daleko méně, než by mohli.

Tove vytrhne z úvah příchod jedné z uklízeček.

Kromě bílého pláště má na sobě i šátek.

„Nemohla byste přijít později?“ zasyčí Hilda Janssonová. „Právě se chystáme začít.“

Uklízečka zmizí a oni se mohou pustit do předání směn.

Noc byla klidná. Všech dvacet klientů spalo. Všechno šlo víceméně podle očekávání a nikomu z těch, kteří se poslední dobou necítili kvůli horku dobře, se nepřitížilo.

Tove si nalila šálek kávy. Hilda ji naštvane sledovala, když vstala a odešla ke kávovaru v kuchyňském koutu. Teď cítí v ústech nakyslou kávu a dívá se na osamocenou litografii od Petera Dahla, která visí na zdi nad Majinou hlavou. Je v ohnivých barvách a zřejmě znázorňuje taneční parket. A pak pohlédne na Majiny ruce, trochu se třesou, určitě kvůli abstinčním příznakům z nedostatku nikotinu nebo něčeho jiného, horšího.

Místnost zaplavují unavené otázky a ještě unavenější odpovědi.

Jména a jména a jména.

Tyra, Weine, Åke, Gerda.

Tove se usměje, když si vybaví obličej, které k nim patří. Ale pak jí úsměv ztuhne na rtech — uvědomí si, že se na to dá dívat i jinak: že jména označují jen lidské maso, které se musí někam umístit a opečovávat.

Někteří obyvatelé Cherubu nemají příbuzné, kteří by o ně měli zájem. Část z nich nikdo nikdy nenavštěvuje. Mezi klienty jsou i přistěhovalci a je rodiny navštěvují častěji, téměř každý den, ale vzít si staré příbuzné domů jim zřejmě vůbec nepřichází na mysl.

Tak to v téhle zemi nefunguje.

Tady se všichni řídí švédskými zvyklostmi.

Wolfram.

Beatrice.

Victoria.

Některé babičky se jmenují jako princezny nebo královny a jména dědečků zní jako z pravěku.

Hilda by dokázala klienty, jejich neduhy, léky a plánovaná vyšetření odříkat i ze spaní.

Zvláštní diety.

Proleženiny, které je třeba ošetřovat.

Požadované doplňky výživy.

Sušené švestky. Lněná semínka.

Injekce.

Sběrné vaky na moč, které je potřeba měnit.

Odběry, které se musejí provádět.

Tohle je pro klienty domov. Jejich realita.

Hilda dokáže působit jako přísná puntičkářka, ale Tove ví, že někde uvnitř jí na stařečcích záleží.

„Poslední kolečko jsme obešli před půlhodinou,“ řekne Berit, „a všude byl klid. Za chvíli už se nejspíš začnou pomalu probouzet.“

„Teď je řada na nás,“ odpoví Kent. Tove ví, že ve volném čase maluje a získal od kraje umělecké stipendium patnáct tisíc. Pomyslí si, že Merapi mu stipendium na jeho akvarely östgötalandské krajiny nejspíš nedá.

„Děkujeme noční,“ prohlásí Hilda a vstane. „Nějaké otázky, než se do toho dáme?“

„Vezmeme to v obvyklém pořadí,“ pronese Stina.

A pak vstanou i ostatní.

Začínají pravidelné ranní úkony. Stařečci dostanou možnost prožít další den.

Malin nechá okna otevřená a pospíchá probouzejícím se Linköpingem. Prochází ulicí Hamngatan, okolo H&M a pak šikmo přes náměstí Trädgårdstorget nahoru do čtvrti Skolgatan.

Vyšetřovatelé jsou teď po červnových a červencových dovolených opět v plném počtu. Malin měla volno tři deštivé týdny na začátku června. Nedělala nic zvláštního, jen tu dobu přečkala, dokud zase nemohla pracovat.

Pomyslí na Elin Sandovou, jejich třicetiletou hvězdu, nadějnou vyšetřovatelku, která se ostatním nikdy nesvěřuje se svými osobními záležitostmi. Malin už napadlo, jestli není lesba, ale uvědomuje si, že to, s kým Elin spí, je jenom její věc.

Občas spolu trénují dole v tělocvičně a Malin rozčiluje, že Elin snadno zvedne o deset kilo víc než ona sama, a navíc zvládne mnohem víc opakování. Elin jako by se chtěla za to, že je mladší a silnější, omlouvat, ale ať si jde se svými omluvami k čertu. Neměla by do tělocvičny vůbec chodit. Měla by se soustředit na to, aby se z ní stala lepší vyšetřovatelka.

Waldemar Ekenberg kouří ještě víc než dřív a oblečení má ještě zanedbanější. V jedněch hnědých tesilových kalhotách se skvrnami od kávy a popela je teď schopný chodit celé týdny. A stále má sklony k agresivnímu chování.

Johan Jakobsson absolvoval jakýsi kurz v Tokiu. Týkal se získávání informací a Johan se vrátil nadšený, ale i zděšený tím, jak je v Japonsku všechno „pošahaně“ drahé, tedy kromě metra. Ale spoustu se tam toho naučil.

„Můžeš po mně chtít cokoliv, Malin, a já to odněkud vyhrabu.“

Když zemřel jeho tchán a Johan s rodinou zdědil menší obnos, přestěhovali se do většího domu v Linghemu.

Malin zahne na ulici Linnégatan a zamíří nahoru k parku Trädgårdsföreningen.

Mine dům, kde bydlí Peter, dívá se jinam, ale odmítá chodit oklikou. Její život nesmí ovlivňovat vzpomínky ani bolest. Tohle je prokletí malého města, člověk se nemůže nikomu vyhnout, ze všech nejméně sám sobě. Neustále je konfrontován s tím, kým byl, kým je a kým se s největší pravděpodobností stane. A jen málokdy je to příjemné.

Sven Sjöman, šéf vyšetřovacího oddělení kriminální policie, má rok do důchodu a znovu žádal Malin, aby převzala jeho místo. Ale ona se brání. Odpověděla mu, ať neříká nesmysly. Nehodlá se nechat přemluvit.

Sven je příliš starý a unavený na to, aby jeho naléhání mělo nějaký účinek. Karim Akbar se chvíli taky snažil, ale nechal toho.

V podstatě ho to zas tak nezajímá. Je znát, že se soustředí na jiné úkoly. Na podzim se chystá oženit se státní zástupkyní Vivianne Södergranovou. Podle všeho je těhotná a chce se stát počestnou manželkou.

Karimova kniha o otázkách přistěhovalectví a integrace vyšla v lednu a byla politicky mnohem korektnější, než si Malin představovala. V různých televizních pořadech si vedl dobře a Malin ví, že si ho všimli nejvyšší představitelé sociálnědemokratické strany. Teď pracuje jako poradce týmu zodpovědného za její směřování.

Zeke Martinsson. Malinin parťák. Její jistota v práci a někdy i mimo ni. Daří se mu dobře, když teď začal nový život s Karin a Tess.

Börje Svärd.

Oholil si knír, pořídil si nového ovčáckého psa, poté co mu jeden uhynul, a šíří se zvěsti, že se ještě víc snaží stát se největším linköpinským casanovou své věkové kategorie.

To je dobře, Börje, pomyslí si Malin a závidí mu. Přeje si, aby se taky dokázala uvolnit a užít si trochu pořádné nezávazné zábavy.

Ale jak by to skončilo?

Na psychiatrii, na pohotovosti, v léčebně?

Má to v sobě ještě vůbec?

Dokáže být šťastná?

Malin otevře branku do parku a pomyslí si:

Tohle město je plné lidí stejně zmatených jako já.

7.

Dnes opět žádné mrtvé veverka.

Volant v mých štíhlých roztažených prstech. Za nehty mám vrstvičku střelného prachu.

Musím si je doma zapilovat, až vyčistím zbraň.

Munice není zadarmo, ale dost nábojů mi dali už při nákupu pistole.

Teď jsem klidnější. Jako je klidný tenhle den.

Ale potom zapnu rádio. Zprávy. Je jedno, co moderátorka říká — když slyším její hlas, který vychází z jediného, praskajícího a chrupavého reproduktoru, znovu se rozzlobím.

Krev mi hučí ve spáncích.

Není to spravedlivé, že musím hlas poslouchat v tak špatné kvalitě.

Sevřu volant. Zhluboka se nadechnu.

Zloba mě nesmí ovládnout.

Nebo možná smí.

Nepojedu po ulici Djurgårdsgatan domů. Vezmu to oklikou kolem hřbitova, kolem staré hasičárny a dál na Vasagatan.

Pojedu přímo k místu, které se stalo mým životem.

Pistoli mám v přihrádce.

Musím ji vyčistit.

Musím si upravit nehty.

Chce to svůj čas, bezpochyby, právě čas mi však nechybí, zarýmu si v duchu.

8.

Tove má za sebou jednodenní školení. Byl to kurz určený jí a dalším brigádníkům.

Dnes začne u Eivor Johanssonové a potom půjde ke Konradu Karlssonovi.

Eivor je bývalá pracovnice na sociálním úřadě. Lehce senilní pacientka, jejíž mozek už není schopen vysílat signály nohám, když mají nést její váhu.

Je osamělá.

Za celý měsíc, který Tove zatím v Cherubu strávila, neměla jedinou návštěvu, dokonce ani její opatrovnice, jakási žena z filadelfské církve, se v domově neukázala. Ale Eivor je i tak pořád v dobré náladě a má pocit, že žije v nejlepším z možných světů. Ze svého bytu si do domova přinesla portrét zesnulého manžela a fotografii sedmimetrové plachetnice. Také tu má svou komodu z lakovaného mahagonového dřeva a několik svíček, ve kterých se navzdory jejímu naléhání svíčky nikdy nezapalují. Z důvodu nebezpečí požáru je otevřený oheň v Cherubu zakázán, stejně jako v ostatních zařízeních Merapi.

Eivor je dnes ráno unavenější než obvykle.

V noci se jí špatně spalo a dostala jeden diazepam navíc, aby nebyla neklidná a nevolala o pomoc. Tove jí pomůže se posadit a cítí, že jsou Eivořina kostnatá záda pod noční košilí zpocená a překvapivě měkká. Tenké žilky na nohou vypadají, jako by se snažily opustit tělo.

Žena se pořádně usadí a Tove přitáhne noční stolek k posteli. Nalije do nerezového umyvadla teplou vodu a jemné mýdlo, navlhčí žínku a vyzve Eivor, aby si omyla ospalý obličej.

Pacientka si pomalu, pomaličku přejíždí žínkou po tvářích.

„A teď zuby.“

Tove jí podá kartáček.

Eivor si čistí zuby a upírá pohled na stromy venku v parku, do zeleně. Zřejmě poslouchá věčné cvrlikání ptáků.

Když je hotova, vypláchne si ústa a vodu vyplivne. Potom se jí Tove zeptá, jestli nepotřebuje mísu, ale Eivor zavrtí hlavou.

„Co si obléknete? Dneska bude teplo. Na to, že je srpen, dokonce horko.“

„Je léto?“

Eivořiny modré oči jsou zapadlé hluboko mezi vráskami a Tove v nich vidí upřímný údiv. Starou dámu ta informace zarazila.

„Ano,“ odpoví Tove. „Právě tak jako včera a zítra. Zapomněla jste?“

Eivor neodpoví. Místo toho po krátkém zamyšlení řekne:

„Dej mi ty světlemodré šaty.“ Tove jí pomůže svléknout košili, kalhotky a plenu, dá jí čistou žínku a stařenka se sama umyje mezi nohama.

Pleny nepotřebuje. Ale stejně je dostává, na den i na noc, protože není jisté, že jí personál, my, já, stačíme pomoci na záchod. A koupání s pomocí pečovatелů vychází draž než pleny.

Takže nasadit novou plenu.

V ženině tváři vidí Tove potlačovaný stud.

A teď podprsenku, čisté kalhotky a šaty. Eivořino tělo je křehké a průhledné, ale přitom plné jakési podivuhodné síly, jako by ho držela při životě spousta nedosažitelných vzpomínek.

Tove jí češe řídké šedé vlasy. Pospíchá, ví, že musí dál.

Místo aby jí udělala drdol, jak to má Eivor ráda, nechá vlasy rozpuštěné.

Urovná prostěradlo.

„Chcete si sednout na židli, nebo na postel, než bude snídane?“

„Ještě si lehnu.“ Než Tove vyrazí dál, zkontroluje, že jsou záda postele zvednuta do ideální výšky a noční stolek je přisunutý tak, aby bylo možné rychle a snadno servírovat snídani.

Zapne televizi.

Ranní zpravodajské studio. Rocková kapela hraje jakousi příšernou baladu.

„Ať máte nějakou společnost,“ řekne Tove a Eivor bezvýrazně přikývne.

Oprýskané dýhové dveře pokoje Konrada Karlssona.

Číslo sedm.

Tove dvakrát třikrát zaklepe, ale nikdo neodpoví a ona pocítí píchnutí neklidu.

Tohle se Konradovi nepodobá.

Vždycky bývá vzhůru, když Tove přichází. A ona přichází každý den. Tedy když právě pracuje.

Ošetřovatelé se snaží chodit vždycky ke stejným pacientům. Rozdělili si je, aby se u stařečků příliš nestřídali, pokud možno tak, aby byla zátěž spravedlivá. Klienti mají totiž různé potřeby.

Ať ale člověk dělá, co dělá, nevyhne se zvedání těžkých těl.

Tove četla děsivé články o seniorech, u kterých se za měsíc vystřídalo na čtyřicet různých pečovatelů. To je ale nedůstojné. Vytrácí se pocit jistoty. Taková zátěž se pak může projevit i na zdravotním stavu.

Znovu zaklepe. Od okna na konci chodby k ní dolehne slabý větřík, nečekaný chladný závan rozvíří teplý vzduch.

Je nejmíň o deset stupňů více než ještě před hodinou a klimatizace na tahle letní vedra nestačí.

„Konrade,“ zavolá přes dveře. „Jste vzhůru? Můžu dál?“

Bez odpovědi.

Spí.

Spí přece, nebo ne?

Otevře dveře a pohled, který se jí naskytne, ji přiměje zakrýt si ústa. Její výkřik prořizne dobře známou, přesto cizí místnost.

Tráva pod nohama může křupat.

Víš to, Tove? Stojíš ve dveřích a křičíš.

Uklidni se.

Jeden život skončil. Co se stalo, stalo se. To, co vidíš, vlastně není nic hrozného. Vím, že vydržíš i horší věci, a přitom nepřestaneš být laskavá, neztratíš naději.

Poznal jsem tě. Nakrátko jsem se stal tvým přítelem. Poslouchal jsem, ty jsi poslouchala mě.

Mluvil jsem o všem možném, ale nikdy o trávě.

Za opravdu horkého léta, jako je tohle, můžou některé druhy trávy uschnout a křupat pod nohama. Když jsem byl malý, doma v Tjällmo jsem bosky běhal po pastvinách. Tráva mi křupala pod chodidly a já se potil a přál jsem si, aby zafoukal vítr.

Koupal jsem se v tmavých lesních jezírkách. Vždy jsem vklouzl do jejich teplé vody, a když jsem vylezl ven, připadal mi okolní vzduch studený.

To bylo po válečných zimách. Po studených, temných a bílých zimách, kdy jsem sedával doma matce na klíně a vídal otce brodit se hlubokým sněhem ke chlěvu, aby dal kravám seno.

Vzpomínka na otce v závějích.

Moje první. Mám jich víc, ale ne zase tolik. Budu se s ním teď ko-
nečně moct setkat?

Nejspíš nic necítil. Muselo to jít rychle. Slyšel jsem z lesa matčin křik.

Samozřejmě že křičela.

Slova vanoucí přímo do mé duše.

Nebo jsem ho tehdy našel já?

Je to tak dávno.

Teď už na kůži necítím nic.

Setkám se s tebou, moje milovaná Saro? Uvidíme se i s naší Jose-
finou? Odešla brzy, tak jako ty.

Tolik jste mi chyběly, ale stesk jsem si zakazoval.

Už bylo na čase, abych přestal vnímat fyzickou bolest. A teď můžu
cítit duši. Odvaha mi nechybí.

Tak se neboj, když vidíš to, čím jsem býval.

Klid, Tove.

9.

Klid, Tove, klid. Nadechni se, seber se, neomdlívej, dýchej.

Slyší svůj vlastní hlas. Nebo je Konradův? Slyší ho v sobě, zní to jako mantra a ona chce přestat křičet.

„Ne, ne, NE!“

Křičí právě tohle? Nebo si to jen myslí?

Zhluboka se nadechne, vtahuje vzduch do plic a slyší zvuk vlastního hlasu, ale ten vzápětí umlká a ona si uvědomí, že křičet přestala.

Dýchá.

Snaží se vidět, snaží se přinutit nohy, aby ji nesly.

Co to vidím?

Dělá to, co vždycky, snaží se jednat logicky, přeměřovat a vážit pocity a detaily.

Konradův pokoj.

Odřené křeslo značky Chesterfield. Reprodukce obrazů Öyvinda Fahlströma. Marocký koberec. Finský stůl s dřevěnou deskou. Zaklapnutý notebook na nočním stolku, mobilní telefon.

Konradovy věci. Pečlivě vybrané, jak jí vyprávěl.

A potom postel. Neslyším venku pohyb? Přibližující se kroky. Ale nikdo nepřichází, jsem sama.

Neměla bych tu být sama. Ne teď.

Postel.

Musím jít k ní.

Konradův zmodralý obličej. Jeho neživé tělo v bílé noční košili. Hlavu má zavěšenou ve smyčce ze šňůry od zvonku, která mu sklouzla po krku až k uším. Nedýchá.

Už je u postele. Chce Konrada vyvléknout ze smyčky, ale něco uvnitř ní křičí: Nesahej na něj. Přesto se ho musí dotknout. Pohládí ho po modré tváři, zatlačit víčka nateklých očí, dopřát mu cosi jako pokoj. Dodat tomuto okamžiku cosi jako důstojnost.

Proč Konrad?

Když jsme včera mluvili o Nealu Cassadym, byl jsi v dobré náladě. Říkal jsi, žeš vždycky chtěl být jako on, ale místo toho jsi připomínal jeho opak. A s úsměvem jsi dodal: „Ty bys mohla být takový Cassidy.“ A já odpověděla: „Nevím, co chci.“

Ale asi tě to všechno unavovalo.

Boj.

Utrpení.

Zpola ochrnuté tělo.

Pohládí ho po tváři. Kůže je chladná.

„Konrade, Konrade, Konrade,“ zašeptá a ucítí, jak jí oči plní slzy. Promne si je a stěny pokoje se k ní přibližují, kolena se ohýbají, ale nesesype se, posadí se na postel vedle Konrada. Jsou tu sami, je to nejosamělejší místnost jejího života.

„Pojďte sem!“ vykřikne. „Do prdele, pojďte někdo sem.“

Vstane, obejde postel, zhrouť se do křesla. Malý větrný vír za oknem odnáší z koruny břízy několik lístků a zvedá je k nebi, vysoko, ještě výš, až zmizí z dohledu.

Od volejbalových hřišť se nese řev:

„Do prdele! Sakra, krucinál, do prdele!“

Tove cítí paže kolem ramenou.

Třesou s ní, pevně, opatrně.

„Tove.“

Poznává ten hlas. Patří Hildě. Zní rozčileně, ale je zřejmé, že se snaží zachovat klid, ovládat se. Tove otevře oči a ponoří se do jejího vyděšeného pohledu.

„To je v pořádku, Tove,“ řekne Hilda. „Taková věc se občas stane. Ne často. Ale občas ano.“

Konrad leží v posteli, šedou šňůru od zvonku kolem krku, a jeho obličej má barvu pusté polární krajiny za noci.

„Nic není v pořádku,“ odpoví Tove. „Jak to můžete říct?“

A Hilda jako by hledala nějaké klišé, jako by se nejdřív chystala říct: „Tam, kde je Konrad teď, mu je líp.“ Ale potom si to zřejmě rozmyslí a neodpoví, jen se otočí ke Konradovi.

„Říkala jsem, že by se zvonky měly udělat bezdrátové,“ řekne. „Lisbeth zavolala policii. Za chvíli tu budou. I doktoři. Policie a jejich soudní lékař se o všechno postarají.“

„Policie?“

Tove se před očima vynoří matčina tvář. Její jistý vyšetřovatelský pohled. Ano, tohle je záležitost pro policii, starý pán, který spáchal sebevraždu.

Tove pohlédne na Konrada. Život z něho vyprchal, sám se vzdal svého těla. Ve výrazu mrtvého není strach, neodráží vůbec žádné pocity. Tove vstane.

„Policie,“ potvrdí Hilda. „Do té doby bychom měli pokoj opustit.“

Ale Tove nechce Konrada nechat samotného. Někdo by měl být s ním, ačkoliv on sám už tu není.

„Je pryč, Tove,“ řekne Hilda. Ale jemu přitom během včerejšího dne a noci povyroستly vousy a rostou dál. Tove ho včera holila, chce ho oholit znovu, je potřeba vyměnit močový vak, taky je čas na čisté povlečení, a co jí to říkal o Nealu Cassadym?

Ta slova jsou navždycky pryč.

„KURVA!“ ozve se z hřiště.

„Ano,“ řekne Tove tiše. „Nejspíš tu není.“

„Ať je kdekoliv, tady ne.“

Máma, pomyslí si pak Tove, možná sem přijde máma. Přemýšlí, kde jsou Lisbeth, Kent a Stina. Jako by jí Hilda četla myšlenky, řekne:

„Ostatní dělají svou práci, je potřeba dodržet režim. Nemůžeme zneklidňovat další pacienty.“

„A já? Co mám dělat já?“

„Běž do kuchyňky. Počkej tam, přijde za tebou někdo, s kým si budeš moct promluvit.“

S kým si budu moct promluvit?